

ויהי רצון מלפניך... הגומל חסדים טובים לעמו ישראל

10 וכי יש חסדים שאינם טובים. אך הנה לפעמים הקדוש ברוך הוא שולח גלות או יסורים חלילה על האדם כדי להטיבו אח"כ שבעתים כהנה. אך החסדים האלה אינם נגלים לפני העולם כי המדוכא הזה צועק מכאב לבו ורק הש"י לבדו היודע כי רבים רחמיו וחסדיו להשפיע ולכך אנו מבקשים שיגמלנו חסדים טובים משני עבריהם בנגלה ובנסתר שנוכל לקבלם. וזהו שיהי' טובים לעיני עמו בנ"י. וז"ש הפכת מספדי למחול לי וכו' למען יזמרך כבוד ולא ידום כי לפעמים כשיעניש הש"י חלילה אף הוא לטובת האדם אך צריך לידום ולקבלו באהבה כמ"ש וידום אהרן. אבל אם הש"י מטיב לעמו אז יזמרך כבוד ולא נצטרך לידום אך לעולם אודך. תפארת שלמה

20 ותגמלנו חסדים טובים. ענין גמילות החסדים בא להורות, שאנו מצפים לחסדים, שיש בהם שרש במעשינו, והיא ברכה יסודית, שאף-על-פי שהננו וקוקים למדת החסד, שבה עולם יבנה, אבל חפצים אנחנו שמעשינו יהיו הגורמים גם-כן למדת החסד שתופיע עלינו. וזהו התאר של גמול המחבר עם החסדים. ובאמת אז פאשר החסדים הם קשורים עם התגמול, אף-על-פי שהם חסדים, והם עוברים הרבה את המדה המצמצמת של הדין, בכל זאת הם בכלל ההתאמה של מדת הצדק והאמת העליונה, ואז הם טובים מובילים לתכלית השלמות הנצחית הרצויה, מה שאין-כן חסדים שאינם מיקשים כלל להתגמול, הם יכולים להיות לפעמים אינם טובים בתולדות שהם מביאים ובסדר החיים הפאים על ידם, כי הטובה, השבע והשלונה, הפאה בקשר עם ההכנה לשלמות ולקדושה, היא הטובה השלמה, שארשיתה וגם אחריתה היא לברכה. ולטובה שלמה פזאת יכסוף האדם אשר ישרה נפשו בו. עולת ראה

מ"ש גומל חסדים טובים, לפי פשוטו מוכן שהוא לשון גומל, אך מה שנראה מספר הכונות דתיבת גומל הנו הוא ענין הוצאה וגילוי כענין ויגמול שקדים, פירוש מוציא ממציא ומגדל ומתקן את האורות הנקראים חסדים טובים ומגלה אותם להשפיע חסדים טובים... בן איש חי

מסרת גבורים ביד חלשים כו'. הוא כמ"ש ה' לי בעוזרי ולא כתיב ה' עוזר לי רק בעוזרי. פי' שהקב"ה מושיע ע"י האדם עצמו להיות נעזר על ידי עצמו. וע"י שבנ"י יודעין היטב כי לא בכחם ועוצם ידם הוא. לכן השי"ת עוזר להם בזה האופן שיהיו המה העושים. שפת אמת

30 ברוך אתה ה' הגומל חסדים טובים לעמו ישראל. החסדים, אשר עם ישראל, העם אשר בחר בו ד' לאור עולם, מקבל מאת ד', מקבל הוא אותם בצורה של תגמול בהתאמה למעשיו ולדרכי לבו, כאמור בתפלתו של שלמה, כבנין בית המקדש לגבי איש ישראל: פאשר תדע את לכבו. ואלה החסדים הטובים יש בהם התאמה, פיהושים הפנימיים ויחוישים החיצוניים שלהם, פאשר הם החיים השלמים בכלל מתאימים לתכונה הנפשית הפנימית, הפאה בהעברת השנה מהעינים, ולתכונה הגופנית החיצונה הפאה בהעברת התנומה מהעפעפים. וכח החיים המתאים, המחבר את היסוד הפנימי ואת היסוד החיצוני שבצרכי החיים בהכרת, הוא דבר המיוחד לישראל, הקשורים ביסוד האחדות העליונה, שכל מעשיהם, מדותיהם, תכונותיהם, ושאיפת רוחם ורצון לבם כלו, מכונים להתאמה הפלילית הזאת, אשר רק ממנה באחודה יצא הטוב הגמור להופיע בעולם. עולת ראה